

JOSEP BRUGADA I GUTIÉRREZ-RAVÉ

NICOLAU EIMERIC (1320-1399)
I LA POLÈMICA INQUISITORIAL

EPISODIS DE LA HISTÒRIA

BRUGADA I GUTIÉRREZ-
RAVÉ, Josep.

*Nicolau Eimeric (1320-1399)
i la polèmica inquisitorial.*

Col·lecció Episodis de la Història,
núm. 319. Editorial Rafael Dalmau.
Barcelona, 1998. 94 pàgines.

L'inquisidor cruel i desmesurat

JOSEP BRUGADA ÉS UN SARRIANENC que exerceix de tal. Actualment fa de professor de llengua i literatura catalanes en un institut gironí, és regidor de l'equip de govern de la ciutat, però és, a més, un home tranquil, aïmant de la calma dels arxius i del ritme plàcid i antic de l'Ateneu barceloní.

És des d'aquest recer que arriba a Nicolau Eimeric, frare dominic, nascut a Girona, inquisidor cruel i desmesurat, «una de les mentalitats més obsessives, vils i condemnables de la història del pensament català», intel·lectual controvertit i polèmic, format al convent de Sant Domènec i a la universitat de París.

El 1356 fou nomenat inquisidor general de la Corona catalanoaragonesa per Pere III el Cerimoniós. El 1360 en fou deposat, però el 1365 ho tornà a ser i ja gairebé fins a la fi

dels seus dies, que s'esdevingué a l'edifici que avui allotja la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona. A part de la seva feina com a acusador i incoador de processos contra tota persona sospitosa d'heterodòxia –cosa que féu amb una intensitat i inflexibilitat desfermada–, la va prendre també amb la persona i l'obra de Ramon Llull, a qui va acusar d'heretge i d'ignorant, i sobre el qual arribà fins i tot a declarar que «si havia escrit en llengua vulgar és perquè no sabia gramàtica». El 1376 va escriure el seu Manual d'Inquisidors, obra de molt èxit i d'una utilitat indiscutible a l'època, on exposava de manera estructurada la doctrina i els procediments de l'ofici inquisitorial. Valgui com a mostra de la seva claredat i practicitat aquest fragment: «Tots els heretges seran condemnats a

mort. Se'ls cremarà en públic [...] És de capital importància lligar-los la llengua o emmordassar-los abans que s'encengui la foguera, perquè si conserven la capacitat de parlar poden ferir amb blasfèmies la pietat dels qui assisteixen a llur execució».

Josep Brugada ha escrit un treball sense pretensions erudites ni grans aportacions noves. És més aviat una feina entretinguda i meticulosa d'ordenar materials ja publicats, de cercar referències variades i poc trobades i d'enfilar un relat llegidor, que ens recorda que també hi ha hagut gironins inquisidors i que «algun dia caldria ordenar la totalitat de la història cultural i religiosa d'alguns ordes de la ciutat de Girona, especialment la del convent dels dominics». Doncs això.

Xavier Besalú

La desconeguda Ardenya

L'ARDENYA ÉS UN TERRITORI bastant desconegut, situat entre les comarques del Baix Empordà i la Selva marítima, i té com a centre la confluència dels termes municipals de Sant Feliu de Guíxols, Tossa, Llagostera i Santa Cristina d'Aro, fins a ran de mar.

És un lloc amb una gran riquesa geològica per la seva composició granítica, tota plena de petits i grans afloraments rocosos que sobresurten entre l'exuberant vegetació, amb formes molt diverses i espectaculars: doms, castells rocosos, pilars, boles...

Tots aquests trets són molt ben descrits pels geòlegs Lluís Pallí i Carles Roqué, que han posat a l'abast dels aficionats i iniciats el coneixement d'aquest lloc amb el llibre *Itinerari geològic per l'Ardenya*, d'una manera molt planera i ente-

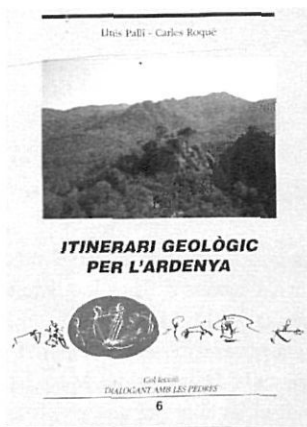
nedora, i a la vegada amb gran rigor científic.

L'obra, encara que breu, és molt precisa en les descripcions. El tema es tracta en dues parts ben relacionades entre si. A la primera, a més de situar-nos sobre el terreny, hi trobem un estudi morfològic general de la geologia del terreny i de la seva evolució fins a l'estat actual. La segona part, més pràctica, dóna a conèixer el lloc a través de quinze itineraris, per admirar-lo i gaudir-ne en el seu estat silenciós i quasi verge, que en els temps actuals és difícil de trobar per l'excursionista.

Els itineraris s'inicien prop de Sant Feliu de Guíxols, amb un seguit de recorreguts i belles panoràmiques que es poden fer a peu o, en part, amb vehicle motoritzat. S'acaba amb els doms dels Carcaixells

de la vall de Solius i amb la roca del Castell. En aquesta part es recull també la toponímia de tota la zona. Tot això està il·lustrat amb abundància de fotografies i dibuixos que fan més entenedor el llibre. En conjunt és una obra molt interessant, però d'una manera especial per a les escoles que volen iniciar els alumnes en el camp de la geologia i que moltes vegades es troben faltes del material necessari.

Albert Fontanet

PALLÍ, Lluís; ROQUÉ, Carles.
Itinerari geològic per l'Ardenya.

Àrea de Geodinàmica
de la Universitat de Girona, 1998.
60 pàg.